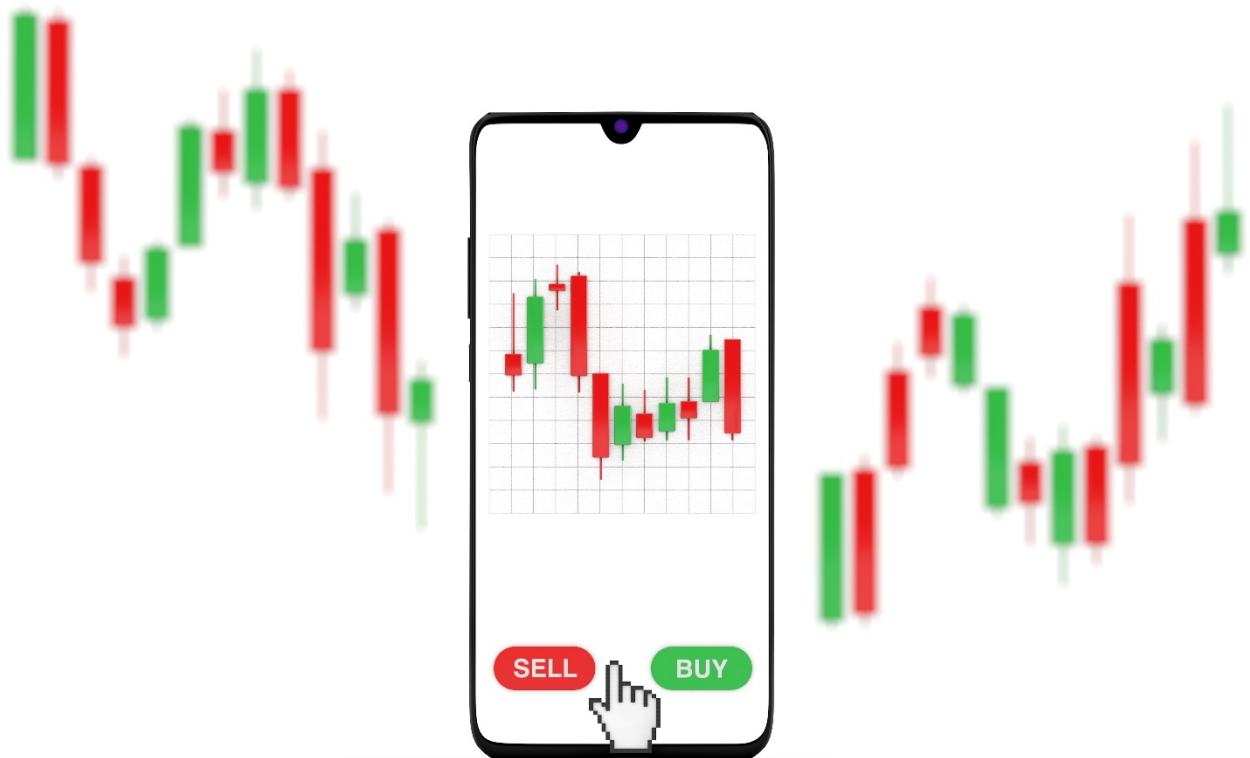

TRADEN

IS

SIMPEL EN MOEILIK

**DE PSYCHOLOGIE VAN DE BEURSHANDEL
EN DE ROUTE NAAR PROFESSIONEEL HANDELEN**

TRADEN

IS

SIMPEL EN MOEILIJK

DURF JIJ DE UITDAGING AAN?

WAT IS TRADEN?

(Day)traden is een activiteit die de vrijheid biedt van creatieve expressie. De handelaar bepaalt zijn eigen regels en werktijd en de kansen zijn ongelimiteerd. Echter zonder structuur, mentale discipline en vaste regels is de trader een groot gevaar voor zichzelf, waardoor de verlangde vrijheid weer verloren gaat. Traden is een vak dat aangeleerd moet worden en zeker geen formule om snel rijk te worden.

Traden is een 'mind-game' en wie dit beheerst, die wint.

INHOUDSOPGAVE

Traden is simpel en moeilijk	I
Risico	II
Colofon	IV
Referenties	V
Het Nederlandse Rode Kruis	IX
Wat is traden?	XI
Inhoudsopgave	XII
Een woord vooraf	1
Inleiding	5
HOOFDSTUK NUL De vijf fases van ontwikkeling	7
0.1 Fase 1 Onbewust onbekwaam	8
0.2 Fase 2 Bewust onbekwaam	9
0.3 Fase 3 Bewust bekwaam	11
0.4 Fase 4 Onbewust bekwaam	12
0.5 Fase 5 Bewust onbewust bekwaam	13
HOOFDSTUK EEN - FASE 1 Onbewust onbekwaam	
1.1 Bezint eer ge begint	15
1.2 Wat is (day)traden?	18
1.3 Les in zelfkennis	20
1.4 De harde waarheid	22
1.5 Doel = plan + regels + playbook + ervaring	25

1.5	a	Plan	26
1.5	b	Regels	27
1.5	c	Playbook	30
1.5	d	Ervaring	32
1.5	e	Doel	33
1.6		Rumrutschfactor	36
1.7		Mentaal voor techniek	38
1.8		De psychologie duidelijk verwoord	39
1.9		Beurshandelaar: geniaal, aangeboren of vlijt?	40
1.10		Beter als gemiddeld is niet genoeg	42
1.11		De vijf zuilen op drie treden	45
1.12		Voorspoedig jouw vooruitgang	47
1.13		De bewuste slaper is een beter trader	48
1.14		Tijd is niet te koop en onvervangbaar	50
1.15		Paper- versus live trading	52
1.16		Alleen een sterk persoon kan een goede trader zijn	54
1.17		Het verschil tussen prognose en voorspelling	56
1.18		Wanneer vaktechnisch traden in gokken verandert	58
1.19		Een gewaarschuwd mens...	60
1.20		Hoor jij ook bij de 90% zinloos verliezende traders	63
1.21		Door schade en schande wijzer worden	65
1.22		Een agressieve handelaar belandt op straat	67
1.23		Geen account, geen trader	68
1.24		Trader versus alcoholist	70
1.25		Die vervloekte beurs	71
1.26		Acht tot vijf baan of traden?	73
1.27		Zelfkennis	74
1.28		Proces gaat voor resultaat	75
1.29		De trader sterft op vrijdag om 14.33	76
1.30		Er zijn geen shortcuts	77

HOOFDSTUK TWEE - FASE 2 Bewust onbekwaam

2.1	Wie bepaalt de prijs op de beurs?	81
2.2	Hoe komt een koers in beweging?	84
2.3	De beurs kent geen wraak en valt niet te bedwingen	88
2.4	Hoeveel trades kun jij oefenen?	90
2.5	Novice versus professionele handelaar	91
2.6	Klok of casino?	93
2.7	Traden versus poker	95
2.8	Meer kennis is geen garantie voor beter presteren	96
2.9	Orde vermindert fouten	98
2.10	Jouw beste werktijd in de ideale werkomgeving	99
2.11	Wat de novice van een piloot kan leren	100
2.12	De leercurve is nooit lineair	101
2.13	Laat je niet beïnvloeden door anderen	102
2.14	Heb geduld	104
2.15	Een signaal is niet altijd het juiste signaal	105
2.16	De valkuilen van indicatoren	106
2.17	Het gras bij de burens is altijd groener	109
2.18	Tijd is beperkt en onvervangbaar	112
2.19	Het supermarkt effect	113
2.20	Vragen zonder antwoorden	114
2.21	Het verschil tussen waarnemen en observeren	115
2.22	Day traden of swing traden	116
2.23	Birdview: Trend en marktfase	118
2.24	Visualisatie van de charts	119
2.25	Focus	120
2.26	Discipline en afzien	122
2.27	The power of the pen (POP)	126

2.28	Het boek van de waarheid	127
2.28 a	Emotioneel journaal	128
2.28 b	Trade journaal	130
2.29	Door schade en schande	133
2.30	Winnaars hebben nooit opgegeven	134

HOOFDSTUK DRIE - FASE 3 Bewust bekwaam

	Winnen versus verliezen	138
3.1	De belangrijkste fase in jouw ontwikkeling	140
3.2	De beste verliezer wint (met speciale dank aan Tom Hougaard)	142
3.3	De zes vergiften	146
3.4	Angst	148
3.5	Hebzucht en FOMO	153
3.6	Hoop	157
3.7	Euforie	158
3.8	Stress	160
3.9	Woede en tilt	162
3.10	Verander het patroon	165
3.11	Autosuggestie met affirmatie	168
3.12	Mindfulness	172
3.13	Wat zijn jouw voornemens voor komend jaar?	174
3.14	Visualiseer je doel	175
3.15	Traden is niet gelijk aan proberen	177
3.16	Een instructeur heeft geen morele verplichting	178
3.17	Zwakheid of kracht	180
3.18	Trainen zonder traden	182
3.19	Maar wie ben jij?	184
3.20	Een blik op de charts is ook een blik in de spiegel	185

3.21	De onbetwiste droompartner?	182
3.22	De traders eerste bruiloft en korte relatie	187
3.23	Fundamentele analyse	188
3.24	Technische analyse	190
3.25	Traden is als een puzzel	192
3.26	Denken en doen	193
3.27	Traders mindset	194
3.28	Er is geen weg terug	196

HOOFDSTUK VIER - FASE 4 Onbewust bekwaam

4.1	Verandering van persoonlijkheid	198
4.2	Zien versus denken	199
4.3	Dienstverband of onafhankelijk werken	200
4.4	Meer vrije tijd zonder offers is niet mogelijk	202
4.5	Geduld is de weg naar vooruitgang	203
4.6	Weg van de charts!	204
4.7	De onvolkomenheid van de beurs	206
4.8	Elke seconde van de chart monitoren?	208
4.9	Een trend is nooit lineair	209
4.10	De harde leerschool van trend handel	210
4.11	Wie verkoopt er na mij?	211
4.12	Maak je eigen, persoonlijke stijl	212
4.13	Wat als de markt slaapverwekkend is?	213
4.14	De markt kent principes en aanknopingspunten	214
4.15	Mastermind: De kracht van samenwerken	216
4.16	Kun je van de beurshandel houden?	217
4.17	Verslaving of roeping?	218
4.18	Vrijheid	219
4.19	Het duivelse dilemma	220

4.20	Het strijdtoneel achter de charts	221
-------------	-----------------------------------	-----

HOOFDSTUK VIJF - FASE 5 Bewust onbewust bekwaam

5.1	Het stadium van CPT	223
5.2	Het belang van het onbereikbare	224
5.3	Paniek op de beurs	225
5.4	Artificial intelligence: De nieuwe elektriciteit?	226
5.5	Een handelaar is zo goed als zijn laatste actie	228
5.6	Omgaan met geld	229
5.7	Vrijheid, vrije tijd en geld	230
5.8	Relaxen en lezen als afleiding	231
5.9	Rijk versus arm	232
5.10	Er is meer dan status	234
5.11	Geld of geluk?	236
5.12	Glamour of rust	238
5.13	De perfecte trader	239
5.14	Wil je nog steeds trader worden?	244
5.15	Eerst oriënteren op internet	246
5.16	Het is mogelijk	248

HOOFDSTUK ZES - Resumé

6.1	Discipline en consistentie	251
6.2	Accepteer je verantwoordelijkheid	253
6.3	Stel jezelf twee cruciale vragen	254
6.4	Wees dankbaar	255
6.5	Heb een positieve instelling	256

6.6	Praat hardop tijdens inspanning	258
6.7	Doe visualisatie oefeningen	259
6.8	Verdedigingsmechanismen	260
6.9	Ademhaling (mindfulness)	261
6.10	Werk actief aan een procesdoelstelling	262
6.11	Ontwikkel een playbook	263
6.12	Spreadsheet en journaal	264
6.13	Actielijst voor/tijdens het handelen	266

HOOFDSTUK ZEVEN - Afsluiting

7.1	Wanneer is genoeg?	269
7.2	Conclusie	270
7.3	Afsluiting	273
7.4	Over de auteur	274
7.5	Mag ik je een gunst vragen?	275
7.6	List of Legends (LoL)	276
7.7	De bronnen: Inspirators, instructeurs en adviseurs	281
	Aantekeningen (POP)	282

Don't limit your challenges; challenge your limits. Each day we must strive for constant and never-ending improvement.

- Tony Robbins

EEN WOORD VOORAF

Kun jij jezelf verplichten om te worden wie je wilt zijn?

Dit boek heb ik niet geschreven uit commercieel oogpunt om cursussen te verkopen maar om je te waarschuwen voor de gevaren van de beurshandel. Alleen mensen die bereid zijn tot actie met veel opoffering van tijd en energie zullen slagen in dit vak.

Als je werkelijk besluit om iets te doen, kun je bijna alles.

Hiermee daag ik je uit om gebruik te maken van je onbeperkte vermogens en met stralende vitaliteit jouw nieuwe passie vreugdevol tegemoet te zien. *Traden is simpel en moeilijk* is niet alleen voor handelaren maar toepasbaar voor elk individu dat zich wil ontwikkelen en meer bereiken in het leven. Door dit boek goed te bestuderen kan je jouw handelsstijl naar het niveau brengen dat jij verdient.

Met de aanschaf van dit boek heb je een belangrijke stap voorwaarts gezet om *consistent profitable trader* te worden. Handelen op de beurs is immers nog geen 15% techniek en minimaal 85% psychologie en zal je veel moeten leren aanpassen. Over de techniek zijn honderden boeken geschreven, maar het belangrijke aspect psychologie blijft het ondergeschoven kindje. De psychologische grondslag van het handelen wordt namelijk nog steeds sterk onderschat. De emoties en mentale toestand bepalen of een handelaar slaagt of faalt. Handelen op de beurs is psychologie onder een vergrootglas en is een kwestie van karakter.

Psychologie en succes lopen parallel bij de beurshandel maar in de Nederlandse taal is hier nog weinig over geschreven. *Traden is simpel en moeilijk* zal je een zet in de goede richting geven en je bovendien adviseren welke acties je vooral moet laten!

Lees dit boek aandachtig en gebruik het ook. Anders heb je een Lamborghini die in de garage

stoffig staat te worden. Je bent het aan jezelf verschuldigd om het beste te maken van wat dit boek je te bieden heeft.

Er is maar één goede trading strategie. Dat is de strategie die bij jónu als individu past.

In de beurshandel bestaat geen ‘beste’ strategie of *holy grail* en is dit ook niet te definiëren omdat er geen strategie bestaat die altijd werkt omdat de markten elke dag, elke minuut en elke seconde anders zijn.

En welke verwachting heb je van ‘beste’? Hoogste winst, minste risico, weinig tijd per week, minste investering, laagste aanvangskapitaal of welk einddoel? Traden is een persoonlijke art en voor ieder mens verschillend, daarom komen strategie en techniek beslist niet op de eerste plaats. Namelijk: De natuurlijke wet van traden is dat niemand je deze wet precies kan uitleggen.

Na de psychologie kun je de techniek van het traden, de resterende 15%, gaan bestuderen. Hoewel, in de beurshandel zijn en komen er geen constante systematische richtlijnen om te volgen omdat de prijs van een *asset* bepaald wordt door duizenden handelaren, verspreid over de hele wereld. Niemand kan hun gezamenlijke gedachtegang voorspellen. Op mijn website henklamboe.com en op internet vind je veel gratis informatie over de techniek van het handelen op de beurs. Ga daarna onderzoeken wat voor type handelaar jij wilt zijn, een investeerder of day trader, en zoek dan de daarbij passende vervolgcursussen.

In traden is simpel en moeilijk kwantificeren we repeterend menselijk gedrag.

Door een constante stroom aan nieuwe informatie komt een boek nooit af en wordt het steeds weer aangepast en heb ik, in samenwerking met vele collega’s, meer dan zes jaar aan *Traden is simpel en moeilijk* gewerkt. In mijn carrière als beurshandelaar heb ik veel aantekeningen en journaals gemaakt en deze samen met passende afbeeldingen in mijn tweede boek over de beurshandel kort en bondig verwerkt. Alle handelaren kunnen hier nu gebruik van maken. In dit vak hebben we tenslotte geen concurrenten, alleen collega’s die elkaar wijzer kunnen maken en hogerop helpen.

Dit boek beschrijft de realiteit en is geen verkooppraatje.

Traden is simpel en moeilijk is geschreven voor de *day- en swingtrader*, die al enige ervaring heeft opgedaan achter de charts en tot het besef is gekomen dat bij traden meer komt kijken dan het volgen van een paar indicatoren. Hoofdstuk 1, Fase 1 zal daarom niet positief overkomen maar is helaas de harde waarheid die later door de ervaren trader beaamd zal worden. Maar: een gewaarschuwd mens telt voor twee!

Traden is uiteindelijk niet het vinden van de beste methode, maar het overwinnen van de eigen zwakheden. Je moet de discipline opbrengen om het gehele boek goed door te nemen om bij de selecte groep van winstgevende handelaren te kunnen geraken.

In *'Traden is simpel en moeilijk'* vind je de tools om op een breinvriendelijke en succesvolle manier te handelen. Ik moedig je aan om niet alleen dit boek goed te bestuderen, maar ook de beschreven oefeningen te doen tijdens de beurshandel.

Maak tijdens het lezen, net zoals tijdens het traden veel notities om jouw leerfase te versnellen. Schrijven is een geweldig hulpmiddel om de beperkingen van de hersenen te verkleinen, want hetgeen je zelf noteert (dus niet typt) blijft tot drie keer langer in het geheugen hangen dan informatie die je alleen leest of hoort. Voor deze aantekeningen zijn meerdere bladzijden in het boek beschikbaar.

Dit boek leert je hoe je meer structuur in je handelen en in het leven kunt brengen. Hoewel ik je niet kan beloven dat je daadwerkelijk fortuinen zult gaan verdienen, garandeer ik dat je een betere trader en een betere versie van jezelf zult worden als je de principes volgt die beschreven worden. Laat dit boek jouw instructeur, mentor en gids zijn om de mentale kant van het handelen onder controle te krijgen tijdens de lange reis naar *consistent profitable trader*.

Van beroep ben ik handelaar, geen schrijver en psycholoog.

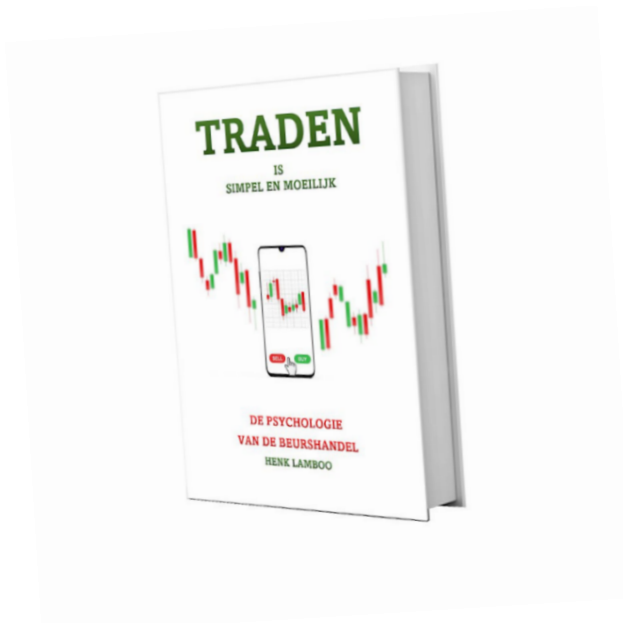
We evolueren in een wereld waarin we geleid worden te geloven dat de mentale omgeving een verwarrende en eigenaardige plek is die alleen begrepen kan worden door experts en psychologen. Als gevolg daarvan leeft het merendeel van de mensen op een manier die elk begrip van de relatie tussen hun geest en de fysieke wereld mist. Dit gebrek aan begrip beïnvloedt uiteindelijk de manier waarop ze hun leven ervaren. Het zijn hun overtuigingen die hen conditioneren om te lijden wanneer de markten niet aan hun verwachtingen voldoen. Het zijn de overtuigingen die ervoor zorgen dat zij te veel nadenken over het nemen van een beslissing om een transactie te doen. De twijfels aan zichzelf en aan het vermogen om succesvol te handelen. Ook ik heb deze fase moeten doormaken.

Net als velen voor mij heb ik datgene wat ik in dit boek bespreek geleerd door herhaalde fouten en pijnlijke verliezen. Ik heb veel te danken aan mijn mentoren en alle mensen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit boek. Het schrijven en samenstellen was monnikenwerk: Een enorme opgave qua tijd en geduld. Maar de inspiratie en creativiteit die je door het schrijven van een boek krijgt zijn op geen enkele andere manier te vinden. *'Traden is simpel en moeilijk'* is onder begeleiding van vele vakgenoten tot stand gekomen. Met hun vragen en adviezen hebben deze specialisten mij gestimuleerd om mijn levenswerk op papier te vertolken.

Alle inspirators, instructeurs en adviseurs staan achter in het boek vermeld op pagina 281.

Door het schrijven van *Traden is simpel en moeilijk* is de inhoud in het brein verankerd.

Hierdoor is ook mijn handelsstijl nog sterk verbeterd. Deze editie is niet tot stand gekomen door alles wat ik reeds wist over de psychologie van de beurshandel, maar door de informatie die ik nog miste. Door met de hulp van drie coaches en veel internationaal bekende instructeurs mij te verdiepen in de materie, het volgen van vele intercontinentale seminars, het spitten in vakliteratuur en websites heb ik tijdens het schrijven van dit boek zelf ook veel bijgeleerd. Een beter begrip van mezelf heeft geresulteerd in een beter begrip van de markten, met als gevolg betere resultaten.

Over dit boek

Toelichting over de schrijfwijze:

In *Traden is simpel en moeilijk* ben ik omwille van de leesbaarheid uitgegaan van een mannelijke trader. Uiteraard kan deze trader ook een vrouw zijn. Ondanks dat vrouwen gemiddeld meer gedisciplineerd zijn dan mannen wordt de beurswereld helaas nog steeds sterk gedomineerd door mannen.

Anderstalige handelsuitdrukkingen heb ik vervangen door de meest gebezigde, internationale uitdrukkingen. ‘Beginnende traders’ omschrijf ik als ‘*novice*’. Dit is natuurlijk niet denigrerend bedoeld, maar deze korte term leest gewoon vlotter dan ‘beginnend trader’.

Elke paragraaf wordt afgesloten met een anekdote van beroemde mensen die al veel bereikt hebben in onze wereld. De meeste uitspraken zijn nog in de originele Engelse taal met verwijzing naar de auteur. Omdat het zo een mooi woord is, heb ik het Duitse woord ‘*rumrutschfactor*’ behouden. We kunnen ‘*rumrutschfactor*’ vertalen door ‘angstfactor’ en zullen dit woord nog veelvuldig tegenkomen.

List of Legends (LoL)

De typerende, meest Engelse trader termen zijn samengebracht in een beknopte afkortingenlijst: de roemruchte ‘*LoL*’ (*List of Legends*). Ook worden in de ‘*LoL*’ de cursief gedrukte trefwoorden uitgelegd. Deze lijst vind je op pagina 276.

Op mijn website henklamboo.com kun je de volledige afkortingenlijst downloaden. Je kunt deze lijst uitprinten en tijdens het lezen naast dit boek raadplegen. Deze gratis lijst wordt continue up-to-date gehouden en bij het ter perse gaan van dit boek besloeg de uitgebreide ‘*LoL*’ rond de vijfhonderd traders termen.

Ik wens je veel leesplezier en een succesvolle toekomst als trader.

- Henk Lamboo

Niet de educatie van een trader of de materie zijn het grootste probleem tijdens het handelen, maar de reactie op de emoties van de trader vormen het grootste obstakel. Dit noemt men cognitieve dissonantie. Voor echte perfectionisten is day traden een nachtmerrie.

- Drs. Harm van Wijk

INLEIDING

Regelmatig krijg ik de vraag:

“Handelen op de beurs lijkt mij wel interessant, kan ik dat ook leren?”

Dit beantwoord ik met een paar vragen:

“Bedoel je beleggen in aandelen op lange termijn voor je pensioen of traden voor de dagelijkse boterham? Ofwel: investeren of day traden?”

“Day traden, zoals jij doet. Ik ben mijn kantoorbaan spuugzat.”

“Laat ik je dan nog een paar vragen stellen. Je hebt dus een vaste baan?”

”Jazeker.”

“Getrouwd?”

“Huh, hoezo?” Kijkt de ander verrast. “Ja, ik ben getrouwd.”

“Werkt je partner?”

“Twee ochtenden in de week.”

“Kinderen?”

“Ja, een zoon van 7 en een dochter van 5. Maar waar stuur je op aan?”

“Heb je een eigen huis?”

“Ja, met nog 60% hypotheek.”

“Heb je een huisdier?”

Mijn gesprekspartner gaat steeds verbaasder kijken en antwoordt: “Ja een hond en twee parkieten. Maar waarom al deze vragen?”

“Moment, ik heb er nog een paar: Doe je aan sport en heb je hobby’s?”

”Ja, ik ben redelijk sportief. Ik tennis en jog wekelijks met de buurman. Mijn hobby is zaterdagochtend karten met mijn zoon.”

“Ik hoor het al, een actieve huisvader! Wanneer denk jij tijd vrij te maken om te leren traden?”

“Dat kan toch tussendoor en in het weekend? Je stelt zelf dat traden simpel is!”

“Is het ook; *SIMPEL ÉN MOEILIJK!* Of nog beter vertaald: traden is simpel, maar hiermee consistent geld verdienen is ronduit moeilijk. Vandaar mijn vragen en dit boek.”

Leren traden is niet alleen het volgen van vele cursussen en het bestuderen van tientallen websites en boeken. Traden is jezelf een spiegel voorhouden en jezelf leren kennen.

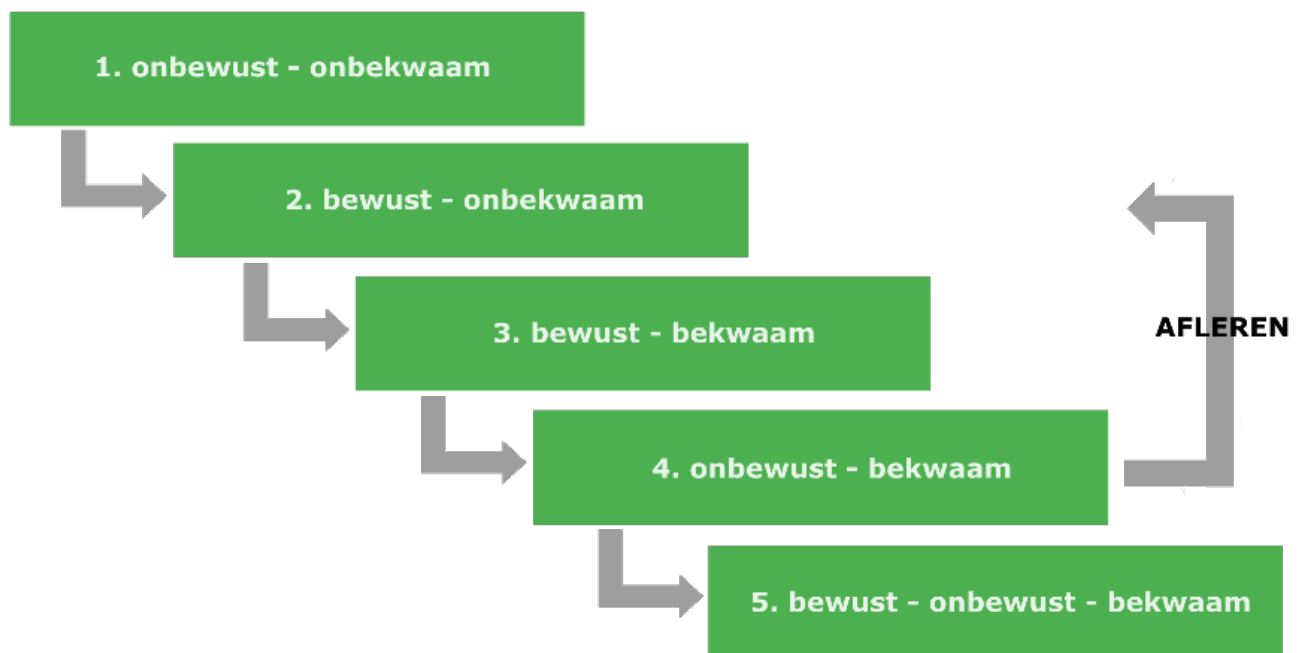
- Henk Lamboo

HOOFDSTUK NUL

DE VIJF FASES VAN ONTWIKKELING

Dit eerste hoofdstuk zal voor de novice ongeloofwaardig overkomen. De eerste gedachte zal zijn: “Dit geldt niet voor mij!” Natuurlijk, dat heb ook ik gedacht, terwijl ik alle tijd had en nog steeds heb om mij volledig op het traders vak te concentreren.

De weg om een winstgevende trader te worden gaat in vijf fases:

De gouden regel:

Leer eerst je kapitaal te beschermen en probeer daarna pas winst te maken.

De eerste jaren financieel overleven in de markt is cruciaal.

I know of no more encouraging fact than the unquestioned ability of man to elevate his life by conscious endeavor.

- Henry David Thoreau

1. Fase 1: ONBEWUST ONBEKWAAM

Je
het
kunt

weet niet dat je
niet weet of

Dit is de eerste stap die je neemt als je begint met de handel in effecten op de beurs. Je weet dat traden een goede manier is om geld te kunnen verdienen, omdat je er veel van hebt gezien en omdat je over succesvolle miljonairs hebt gehoord. Net als wanneer je voor het eerst in een auto wilt rijden, denk je dat autorijden gemakkelijk zal zijn. Hoe moeilijk kan traden zijn? De prijs gaat omhoog of omlaag. Wat is dan het grote geheim?

Helaas, net zoals wanneer je voor het eerst achter het stuur plaatsneemt, merk je al snel dat je niet weet waar je mee bezig bent. Handelen op de beurs is een regelvrije omgeving en het resultaat is verbazend. Handelaren hebben een vrije wil en 90% van hen zal een systeem hanteren dat tot mislukking leidt. Door ongeduld neemt men achter de charts op de pc te snel en te veel trades met een te hoog risico. Zodra novices een positie innemen, verandert het sentiment, worden er op emotie gebaseerde beslissingen genomen en geld verloren.

In eerste instantie heeft de novice misschien succes, maar tegelijkertijd is dit eerste succes een risico, omdat de hersenen nu denken dat traden simpel is. Je start nu met meer geld riskeren met als gevolg veel grotere verliezen dan winsten. Je probeert de verliezen te compenseren door elke keer jouw positie te verdubbelen. Soms kom je ermee weg, maar vaker word je door de markt genadeloos afgestraft. Je bent je nog totaal niet bewust van jouw incompetentie bij het handelen.

Let us not seek to fix the blame for the past. Let us accept our own responsibility for the future.

- John F. Kennedy

2. Fase 2: BEWUST ONBEKWAAM

Je weet nu dat je het niet kunt

In fase twee merk je dat er meer werk zit in traden en dat je zelf vele zaken moet uitwerken. Je raakt ervan bewust dat je een incompetente trader bent. Je hebt niet de vaardigheden en het inzicht om consistent winst te maken. Het moeilijke van traden is om een systeem te vinden dat compatibel is met wie jij bent.

Na het kopen van handelssystemen en vele boeken bestudeer je diverse websites - van de VS tot Australië - en begint je zoektocht naar de heilige graal. Gedurende deze tijd zul je een 'systeemnomade' zijn. Je zult van methode naar methode switchen en nooit lang genoeg blijven oefenen om te zien of de betreffende methode wel werkt. Elke keer als je een nieuwe indicator tegenkomt, zul je verrukt zijn, deze direct implementeren en verwachten dat déze indicator een ommekeer in jouw traden zal brengen.

Je test geautomatiseerde systemen, je experimenteert met voortschrijdende gemiddelden, Fibonacci lijnen, steun & weerstand, pivots, fractals, divergenties, ADX en nog honderd andere tools. Allemaal in de hoop dat je 'magische systeem' vandaag gaat werken. Je zult ook een top- en bottom picker worden, die probeert het exacte draaipunt van de koers te vinden met behulp van je indicatoren. Je zult posities toevoegen aan verliezende trades, omdat je ervan overtuigd bent dat je gelijk hebt.

Je gaat een live chatroom in en ziet andere traders winst maken en je wilt weten waarom jou dit niet lukt. Je stelt vragen waar nu nog geen antwoord op is. Je komt op het punt dat je denkt dat alle traders, die zeggen dat ze winst maken, leugenaars zijn. Volgens jou kunnen ze deze bedragen niet waarmaken, omdat jij hebt gestudeerd en net zoveel weet als zij. Dus moeten ze

liegen of in ieder geval overdrijven. Met dit verschil dat hun account dagelijks groeit en die van jou daalt.

De handelaren die al geld verdienen zullen je vrijelijk advies geven, maar jij bent koppig en denkt het beter te weten. Je reageert als een puber en slaat geen acht op hun advies, neemt risico's en doet niet aan money management. Je overweegt om de aan- en verkoop tips van anderen te volgen, maar het zal niet werken. Je volgt betaalde signalen van professionele traders, maar zelfs deze blijken voor jou niet winstgevend.

Je benadert zelfs een goeroe of iemand op een chatboard, die belooft een trader van je te maken (meestal tegen betaling natuurlijk). Of de goeroe nu goed is of niet, je zult niet consistent winst maken omdat het geen vervanging is voor de noodzakelijke ervaring achter de charts op het scherm. Je denkt nog steeds dat je het zelf het beste weet en beseft niet dat er gemiddeld 10.000 uur 'screen time' nodig is om een goede trader te worden.

Deze stap kan lang duren. Feitelijk is het zo dat praten met andere handelaren en persoonlijke ervaring bevestigen dat het meerdere jaren, vaak minimaal vijf, kan duren voordat je een consistent winstgevende trader bent.

Dit is ook de periode waarbinnen je waarschijnlijk zult opgeven uit pure frustratie. Ongeveer zestig procent van de nieuwe traders stopt in de eerste drie maanden. Ze geven het op en dit kan ook niet anders. Als traden makkelijk is, zou iedereen zich hierin bekwamen en zijn we binnen de kortste keren allemaal miljonair. Allemaal rijk, is ook arm!

Nog eens twintig procent gaat een jaar door en neemt dan uit wanhoop en ongeduld onverantwoorde risico's om vervolgens het handelsaccount op te blazen. De resterende twintig procent zal nog zo'n drie jaar doorgaan en denken dan professioneel te kunnen handelen op de beurs. Helaas blijkt uit de praktijk dat zelfs na drie jaar nog maar vijf tot tien procent zal doorgaan en daadwerkelijk consequent geld verdient. Dit zijn de echte cijfers. Denk dus niet dat je na drie jaar veilig bent en met grote sommen geld kunt gaan handelen.

Veel aspirant traders hebben het bovenstaande onderschat en hebben minder dan drie jaar gehandeld. Als je denkt het beter te weten, ga dan te rade bij traders die meer dan vijf jaar handelen. Vraag hen hoe lang het heeft geduurd voordat zij de discipline hadden opgebouwd om *consistent profitable trader* te worden.

Door volharding verlaat je uiteindelijk fase twee. Je hebt waarschijnlijk meer tijd en geld geïnvesteerd dan je ooit had verwacht en meer dan één handelsaccount opgeblazen, maar op een dag kom je door jouw geduld en sterke doorzettingsvermogen in fase drie. Traden zit nu in je bloed.

*For every obstacle there is a solution. Persistence is the key.
The greatest mistake is giving up.*

- Dwight D. Eisenhower

0.3 Fase 3: BEWUST BEKWAAM

Je weet nu dat je
het kunt toepassen

Tegen het einde van de tweede fase begin je te beseffen dat het niet het systeem is dat het verschil maakt, maar dat jij het zelf bent. Je maakt nog geen winst maar realiseert je dat het mogelijk is om geld te verdienen. Je hoofd er goed bij houden en money management beheersen. Je leest boeken over de psychologie van het traden en identificeert je met de personages die in de boeken worden afgebeeld en uiteindelijk komt het eureka moment. Je beseft dat het niet een tekortkoming van kennis van de financiële markten is maar een gebrek aan zelfkennis. De focus op pure technische analyse verschuift langzaam naar focus op emotioneel management.

Dit eureka moment zorgt ervoor dat er een nieuw neurologisch pad wordt gemaakt in je hersenen. Je realiseert je plotseling dat noch jij, noch iemand anders nauwkeurig kan voorspellen wat de markt zal doen in de komende tien seconden, laat staan de komende uren en dagen. Door deze openbaring stop je met het opmerken van wat iemand denkt, wat dit nieuwsitem zal doen, en wat die gebeurtenis zal doen met de markten. Je wordt een individu met een eigen manier van handelen. Je gaat slechts met één systeem werken dat je aan jouw eigen manier van handelen aanpast. Je wordt een rustige handelaar en definieert jouw risicodrempel, de zogeheten 'rumrutschfactor'.

Je neemt dagelijks trades waarmee jouw 'edge' een goede kans van slagen heeft. Wanneer het op een minus-trade uitdraait, word je niet boos omdat je weet dat het niet jouw schuld is; je kunt immers de markt niet voorspellen. Zodra je je realiseert dat jouw transactie fout gaat, sluit je hem met een klein verlies. De volgende trade of de trade die erna komt, zal een hogere kans op succes hebben, omdat je beseft dat jouw systeem gemiddeld werkt over een lange reeks van transacties. Je stopt met kijken naar de dagelijkse resultaten en start met controleren van de gemiddelde wekelijkse cijfers in de wetenschap dat een paar negatieve trades nog geen slecht systeem maakt. Je realiseert je nu dat het handelsspel over één ding gaat: consistentie van jouw 'edge' en de discipline om alle trades te nemen die aan jouw normen voldoen.

Je leert over het juiste money management en het risico van de leverage bij brokers. Met een lach denk je terug aan degenen die jou een jaar geleden, met een glimlach, hetzelfde adviseerden. Je was er toen nog niet klaar voor. Het eureka moment kwam op het moment dat je echt accepteerde dat je de markt niet kunt voorspellen en het verschil van winst of verlies alleen bij de handelaar, dus bij jezelf ligt.

Change will not come if we wait for some other person or some other time. We are the ones we've been waiting for. We are the change that we seek.

- Barack Obama

3. Fase 4: ONBEWUST BEKWAAM

Je doet trades wanneer jouw systeem dat opdraagt. Je neemt bijna net zo gemakkelijk verliezen als winsten. Je laat je winners doorlopen en sluit snel verliezers, voordat deze schade aan het account kunnen toebrengen. Je accepteert het risico volledig en weet dat jouw systeem met jouw edge meer geld verdient dan dat het verliest. Winst is tenslotte een bijproduct van correct handelen.

Je begint de dag met winst, neemt een flink verlies en hebt per saldo niet het gevoel dat je deze dag winst hebt ingeleverd, omdat je weet dat er weer winners zullen komen. Je bent nu op z'n minst break-even en alle brokerkosten worden betaald. Je zult weken hebben waarin je veel geld verdient en ook weken waarin je veel geld verliest. Over het geheel genomen ben je break-even en het handelsaccount daalt niet. Je bent je nu bewust van het feit dat je b eurs gerelateerde gesprekken voert die over het algemeen goed gefundeerd en consequent zijn en je krijgt respect van andere traders. Je moet nog steeds werken aan het nadenken over jouw transacties, maar al je handelskosten worden met traden gefinancierd. Winst ontstaat door professioneel te verliezen.

Work Hard. Do your best. Keep your word. Never get too big for your britches. Have no fear; and never forget your friends.

- Harry S. Truman

4. Fase 5: BEWUST ONBEWUST BEKWAAM

Je bent nu een consistent profitable trader

Nu maak je meters, net als bij het autorijden. Je werkt op een onbewust niveau, op de automatische piloot. Je handelt nu grote posities, ontvangt dagelijks forse winsten en raakt niet meer opgewonden.

Je ziet de nieuwelingen op het forum “go market go” roepen alsof ze zich op de renbaan bevinden en je herkent jezelf, maar dan vele jaren geleden. Je hebt de emoties onder controle en bent nu een trader met een snelgroeiend account. Dit is Beurs-utopie.

Je hebt aanzien in de trading chatroom en de mensen luisteren naar wat jij zegt. Je herkent jezelf in hun vragen van ongeveer twee jaar geleden. Je geeft advies, maar je weet dat adviseren nagenoeg verspilde energie is omdat een groot percentage van deze beginners zal afvallen. Weinigen bereiken het punt waar jij nu staat. Velen zullen zelfs fase 2 niet bereiken.

Traden is voor jou niet langer spannend. Het wordt zelfs saai, zoals alles in het leven zodra je spanning en uitdaging gaat missen. Je doet je werk en dat is het. Uiteindelijk groei je uit de chatrooms en vind je een paar traders van vergelijkbaar niveau met wie je spart over de markten, zonder dat je elkaar beïnvloedt.

Je scherpt je methodes aan om maximale winst uit de markt te halen, zonder het risico te vergroten. Je regels en manier van handelen veranderen niet. Je wordt consequent beter en blijft investeren in studie.

Je hebt wat vrouwen bedoelen met 'intuïtie', ofwel ‘feeling voor de markt’. Je kunt nu met opgeheven hoofd zeggen: "ik ben een *consistent profitable trader*", maar om eerlijk te zijn doe je niet eens moeite om het iemand te vertellen. Traden is een vak net als alle andere beroepen.

Durf je de uitdaging met jezelf aan?

Ben je bereid te doen wat ruim 90 procent van de beginners niet doen ... ?

Lees dan verder!

HOOFDSTUK ZEVEN

AFSLUITING

7.1 WANNEER IS GENOEG?

Succes wordt niet bepaald

door geld maar door discipline

Je bent een vergevorderd trader wanneer je jouw ultieme doel binnen bereik hebt.

Jouw succes wordt bepaald door het proces: je regels volgen en te allen tijde discipline behouden. Jouw regels moeten diep verinnerlijkt worden totdat het gewoontes zijn. Deze gewoontes worden automatisme waar je niet meer van afwijkt. Geld zal hierna vanzelf volgen want geld is een bijproduct van de ideale mindset en goed handelen, maar geen meetlat voor succes. Geld is slechts een van de middelen om je droom te bereiken, maar geen einddoel. Wanneer na hard zwoegen, heel veel oefenen (genoeg) geld begint binnen te stromen, vraag jezelf dan af:

Wat is het uiteindelijke financiële doel van mijn handelen?

- Elke week €1.000 uit de markt blijven halen om ontspannen te kunnen leven?
- Stoppen met traden na het behalen van een bepaald saldo? En wat hierna?
- Zoveel mogelijk geld verdienen om een extravagant leven te kunnen leiden?
- Blijven traden om andere mensen te kunnen begeleiden?
- Traden om geld in te zamelen voor een goed doel?
- Jezelf financieel onafhankelijk maken om vrijwilliger te worden?

Geluk is resultaat minus verwachting.

Niets geeft een groter gevoel van voldoening dan bijdragen. Als je met jouw positieve handels resultaten de medemens gaat helpen, word je nog gelukkiger. Zodra je, in verhouding tot het

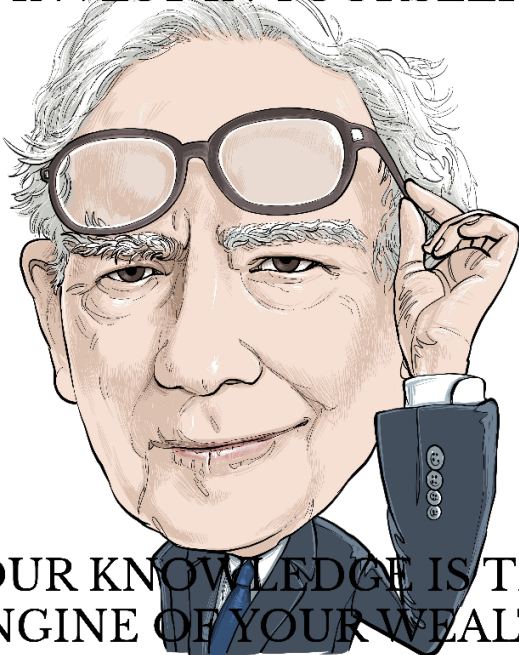
inkomen, jouw manier hebt gevonden om bij te dragen aan een betere wereld zul je toegang hebben tot een van de grootste vreugden van het leven. Stel je eens voor in wat voor prachtige omgeving we kunnen leven als we allemaal een gevoel van bijdrage cultiveren.

Trading is the hardest easy money you will ever make.

- Oliver Velez

7.2 CONCLUSIE

INVEST IN YOURSELF

Met handelen ben je nooit uitgeleerd
-Warren Buffett

YOUR KNOWLEDGE IS THE
ENGINE OF YOUR WEALTH

Dank voor het lezen van *Traden is simpel en moeilijk*.

Ik hoop dat je hebt genoten van het lezen van de lange reis van een trader en dat je je kunt identificeren met de beschreven punten. Vergeet niet dat nog geen 10% van de starters het beoogde einddoel daadwerkelijk zal halen. De reden hiervoor heeft niets met intelligentie te maken maar met tijd, discipline, kracht van volharding en het vermogen om percepties en paradigma's te veranderen als er nieuwe informatie beschikbaar komt. Jij hebt al een stap in de goede richting gezet door het lezen van dit boek.

De beste traders denken anders dan de negentig procent.

Geduld, emotie, discipline, veerkracht en zelf coaching zijn de rode draad in dit boek: het forceren van een goede relatie met jezelf. Alleen het lezen van boeken is echter niet genoeg, je moet actie ondernemen. Doen is begrijpen en veel traden geeft op den duur vertrouwen. Je moet constant doen wat de massa, de 90%, niet doet. Om bij de 5% te geraken moet je doen wat oncomfortabel is zoals in de voorgaande hoofdstukken is beschreven. Bijna al jouw handelingen zullen met angst en pijn gepaard gaan. Als je wilt winnen moet je accepteren om te verliezen. Net zoals een topsporter.

Traden is een 'mind game' en wie dit beheerst, die wint. Jouw pad om een winstgevende handelaar te worden ligt niet in een beter begrip van de markten, maar in een beter begrip van jouw eigen brein. Jouw emoties en hoe je hierop acteert zal het niveau van succes bepalen.

Blijf investeren in jezelf.

Er is serieuze passie en inspanning voor nodig goed te zijn en uitzonderlijke toewijding om groots te worden. Je moet blijven groeien en jezelf ontwikkelen tot de beste trader die je kunt zijn. Helaas zijn alle handelingen die een trader moet doen om consistent winstgevend te worden moeilijk. Succes ontstaat nadat je moeilijke handelingen zo vaak gedaan hebt, dat ze routine en een tweede natuur geworden zijn. Je moet de pijn accepteren die ontstaat na het uit handen geven van eigen kapitaal dat nu onder controle is van de markt.

De leercurve in de financiële markten is steil en kan duur en emotioneel moeilijk zijn. De verliezers zijn degenen die snel rijk willen worden. Zij gunnen zich geen tijd om nieuwe informatie te assimileren die hun perceptie verandert. (Day)traden is geen hobby maar een moeilijk vak dat stap voor stap aangeleerd moet worden. De beslissing om met traden te beginnen is de beslissing om je te verdiepen in een serieus vak. Je zal, net zoals een chirurg, jaren scholing moeten volgen en heel veel aantekeningen moeten maken (POP). De praktijk is echter dat de meeste novices snel geld willen verdienen zonder veel tijd en moeite in zichzelf te investeren. Dit is waarom het merendeel van de beginners snel afhaakt.

Zelf heb ik ook te lichtvoetig over day traden gedacht: "De koers kan toch maar twee kanten op? Oh ja, ook zijwaarts. Maar dat kan toch niet zo moeilijk zijn?" Ook ik betaalde een dure leerschool om te ervaren dat traden simpel én moeilijk is!

Tijdens zware perioden, als je er over denkt om het handelen op te geven, heb ik één belangrijk advies voor je:

Stel jezelf de ultieme vraag:

"Hoeveel jaar zou ik investeren in een universitaire studie, als ik wist dat aan het einde van die studie een succesvol, zelfstandig beroep op mij wacht met veel vrije tijd? Ik kan dan overal ter wereld werken, mijn eigen 'oneindige' salaris bepalen en hoof alleen verantwoording aan mezelf af te leggen."

Wie een hoge piramide wil bouwen moet beginnen met een brede basis.

Het is echter lastig diepgewortelde mentale conditioneringen en gedrag patronen te veranderen louter door studie. Ook na dit boek een paar keer grondig doorgenomen te hebben, zul je als trader meer geld en vooral meer tijd in jezelf moeten investeren om het traders vak te masteren. In plaats van dat je de situatie, je partner, de werkomstandigheden, de economie of politici moet verbeteren, hoof je alleen 'maar' aan je eigen basishouding te werken: luiheid, hebzucht, ongeduld, negatieve instelling en angst voor pijn. Maak een plan met regels, heb geduld, handel gedisciplineerd en blijf altijd gefocust op die man/vrouw in de spiegel. Alleen hij/zij kan jou verbeteren.

Alleen als je absoluut geobsedeerd en verliefd bent op de beurshandel kan je slagen in deze uitdagende markt. Deze liefde moet je toegewijd houden aan je carrière en zal succes volgen. Zodra brein en methodiek als één geheel samenwerken ontstaat een geweldig avontuur in zelfontwikkeling.

Doing your best at this moment puts you in the best place for the next day.

- Warren Buffett

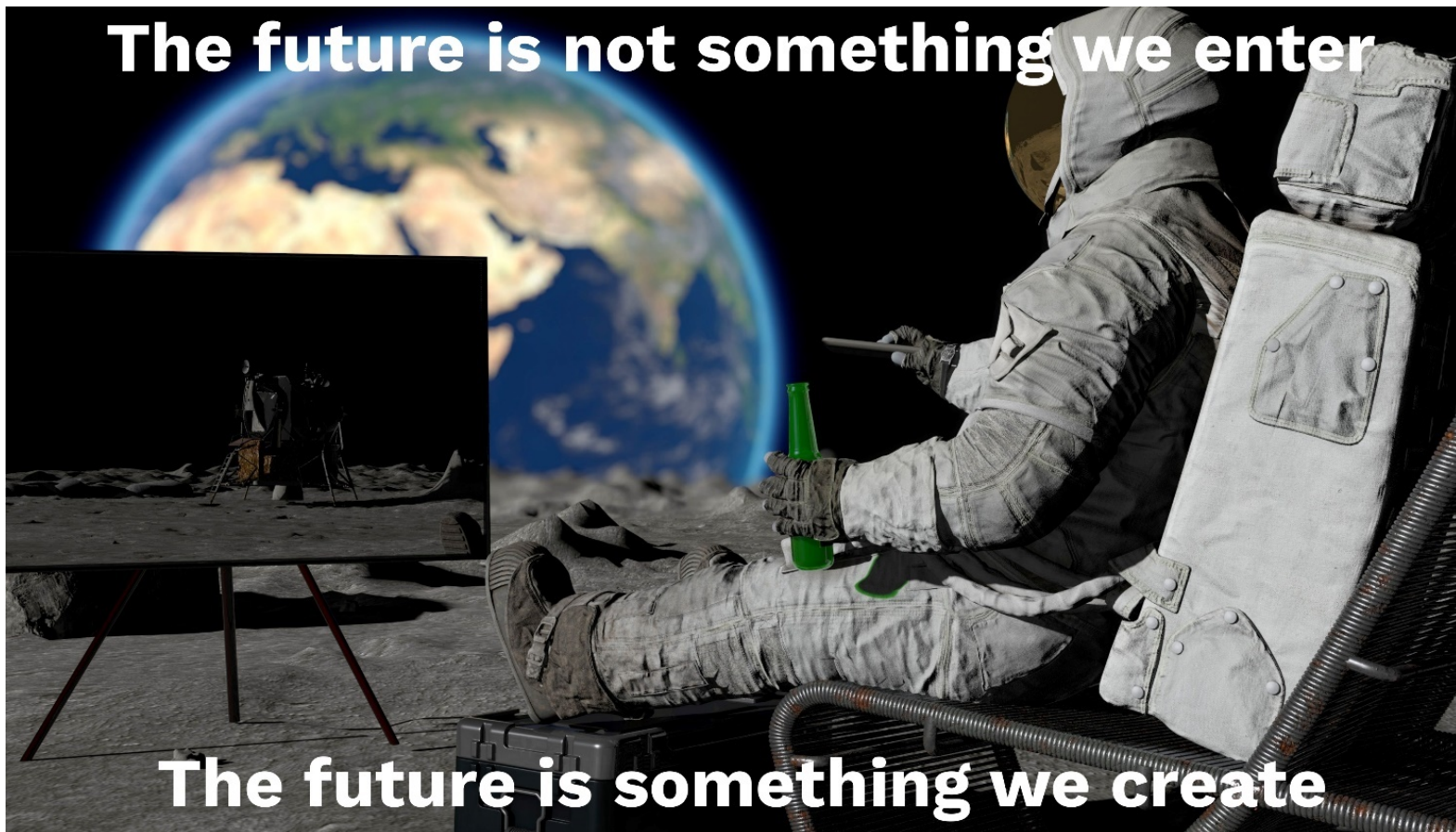
7.3 AFSLUITING

Blijf constant in jezelf investeren.

Laat jouw kracht in het beursavontuur je brengen in de positie die je voor ogen hebt.

Stel jezelf geregeld de vraag: Ben ik vandaag een nog beter persoon dan gisteren?

Echte rijkdom wordt niet afgemeten aan wat je hebt, maar aan wie je bent!

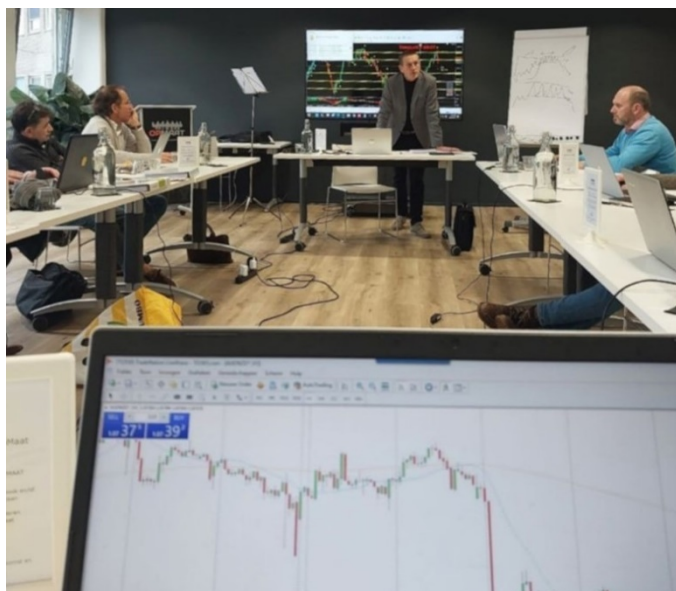

VISUALISEER JOUW TOEKOMST!

De toekomst behoort toe aan degenen die in zichzelf geloven en de juiste stappen nemen.

- Henk Lamboo

7.4 OVER DE AUTEUR

Voor de klas
leer je net zoals in de klas

Mijn droom.

Van jongs af aan heb ik gedroomd om financieel onafhankelijk te worden, alleen wist ik nog niet hoe. Wel was ik ervan overtuigd dat dit niet eenvoudig te bereiken was als werknemer.

Handelen heeft mij altijd geïnteresseerd. In mijn vroege werkzame jaren begon ik, naast mijn reguliere baan, met het handelen in aandelen. Destijds werden deze nog via een bank aangeschaft, en mijn eerste harde les betrof aandelen in World Online van Nina Brink.

Op mijn dertigste startte ik als zelfstandig ondernemer met een exportfirma en ondertussen bleef ik actief handelen op de beurzen. Na 21 jaar heb ik mijn bedrijf succesvol verkocht en me toen volledig geconcentreerd op de beurshandel. Naast de dividend aandelen voor de lange termijn handelde ik ook in opties, futures en CFD's. Mijn passie bleek te liggen bij het snellere werk en na vele intercontinentale opleidingen en mijn ervaringen bij Euronext op Beursplein 5 in Amsterdam, heb ik mij gefocust op day traden. Zoals in dit boek te lezen is, heb ik ook alle ups en downs meegemaakt voordat ik tot de ontdekking kwam dat ik eerst in de spiegel moest kijken in plaats van systeem naar systeem te hoppen.

Mijn speciale dank gaat uit naar de vele instructeurs, coaches en vakgenoten.

Mede dankzij hun hulp is dit boek na zes jaar zwoegen tot stand gekomen. Ook wil ik mijn waardering uitspreken voor de talloze proeflezers uit de financiële wereld die met hun waardevolle input hebben bijgedragen aan de voltooiing van *Traden is simpel en moeilijk*. Een speciale vermelding van dank gaat uit naar een van mijn eerste instructeurs, Michael Ahrens, en naar mijn persoonlijke coach, Bastiaan van Achterbergh. Zij waren degene die de zweep hanteerden om mij te blijven motiveren om dit project te voltooien.

Met *Traden is simpel en moeilijk* promoot ik geen cursussen en heb geen enkel financieel belang bij brokers. De links op mijn website zijn geen affiliaties en ik heb ook geen commerciële connectie met deze traders. Deze banners zijn er voor jou en alleen voor educatieve doeleinden. Mijn intentie is om andere mensen te helpen en aspirant traders te waarschuwen voor de gevaren van de beurshandel.

The more you know, the more you know you don't know.

- Daniel Kahneman

7.7 DE BRONNEN

Dit boek is mede tot stand gekomen door de wijze woorden en lessen van mijn inspirators:

Adam Sarhan
Albert Einstein
Albert Zweitzer
Alexander Elder
Aloys Mattijssen
Andrew Aziz
Baltasar Gracián
Barack Obama
Bastiaan van Achterbergh
Benjamin Disraeli
Berta van Bargaen
Brett Steenbarger
Buddha
Charles Kirk
Cicero
Dalai Lama
Daniel Graig
Daniel Kahneman
Dennis Gartman
Dwight D. Eisenhower
Ed Seykota
George Martin
Graham Hill
Hans van den Boogaard
Harm van Wijk
Harry Klip
Harry S. Truman
Henry David Thoreau
Henry van Ginkel
Jack Schwager
Jan Humme
Jan Robert Schutte
Jared Tendler
Jelle Peters
Jesse Livermore
Johan Cruijff
John Wooden
Joseph McClendon
J.T. Fox
Just Jonnekes
John F. Kennedy
Lance Beggs
Leonardo DiCaprio

Linda Raschke
Margaret Thatcher
Martin Luther King
Mark Douglas
Merijn de Bruin
Michael Ahrens
Michael Voigt
Mike Baehr
Mohammed Ali
Mohsin Mukhtar
Monica Dekker
Napoleon Hill
Nelson Mandela
Nial Fuller
Nisandey Neta
Oliver Velez
Paul Tudor Jones
Peter Brandt
Rande Howell
Rayner Teo
Richard Weissman
Rob Wessels
Robert Kiyosaki
Rory Vaden
Steve Burns
Steve Jobs
Socrates
Sofia Bedford-Pierce
Terry Smidt
T.H. Eker
Tom Basso
Tom Hougaard
Ton Jacobi
Tony Robbins
Van K. Tharp
Vered Neta
Walter Bagehot
Warren Buffett
Wim van der Mark
William Eckhardt
Winston Churchill
Yvan Byeajee
Zig Ziglar

Optimisten zullen veel meer progressie maken

dan pessimisten.

- Jelle Peters

Dit hardcover boek op A4 formaat is ingedeeld in 150 korte, goed leesbare paragrafen, en telt 300 rijk geïllustreerde pagina's.

Traden Is Simpel En Moeilijk is voor €69,50 verkrijgbaar bij alle grote (online) boekhandels.

Bestel nu het boek:

<https://www.bol.com/nl/nl/p/traden-is-simpel-en-moeilijk/9300000179166067/>

This is not the end. Not even the beginning of the end. It is perhaps the end of the beginning.

-Winston Churchill